

La TV d'avui contra la TV de demà

Si no volem que la televisió del futur sigui igual o pitjor que la d'enguany, és urgent modificar-la en molts sentits: planificació de mitjans, política de programació, autonomia d'estil, independència informativa, renovació temàtica. Encara tenim temps en el plantejament de la televisió del proper lustre.

Es J. L. GÓMEZ MOMPART
s'propers cinc anys seran decisius. El monopoli de les TVs estatals o públiques serà cada vegada més feble, tant pel que fa a la competència de les TVs privades (per ones o per cable) com pel que representarà la implantació de la TV via satèl·lit.

Segons va exposar en el *Prix Italia* (Trieste 17-30 de setembre) Fotos Lambrinos, director de cinema i realitzador de radiotelevisió grec, «a la fi dels anys 80, cada país europeu posseirà una mitjana de trenta canals per cable, més de tres canals per satèl·lit i uns tres més de televisió tradicional, amb unes deu hores

d'emissió, per cadascuna, al dia».

«Això farà un total, en els països de l'Europa occidental —afegia Lambrinos— d'un milió a un milió i mig d'hores per any de televisió. Si pensem que enguany la producció anual dels països europeus s'acosta a les cinc mil hores, és molt fàcil figurar-se el monstruós augment de producció que caldrà. Si la producció anual dels països europeus es demostra insuficient, el buit s'omplirà amb produccions no europees». És a dir: quasi exclusivament producció ianqui.

¿Què cal fer? Entre altres coses, debatre aviat una política nacional-popular sobre els usos so-

cial i polítics de les nostres televisions, i, immediatament, endegar-la, si no volem deixar que la cultura i la llengua catalanes queden fora del pròxim univers televisiu. En opinió de Fotos Lambrinos, «només la ràdio —i no la televisió— sabrà salvaguardar la llengua i la cultura nacional».

La Comunitat Televisiva Europea

La proposta de Lambrinos era aquesta: «Que en l'àmbit de la Comunitat Europea es creï un banc de documentals àudio-visuals en el qual cada país estigui obligat a dipositar documentals de contingut històric, polític, social i cultu-

ral, a canvi de tenir el dret a utilitzar els d'altres països, per a produir programes televisius o radiofònics relatius a la cultura europea».

Aquesta iniciativa és vàlida, però insuficient. A més, també poden haver-n'hi d'altres, com el recent acord de cooperació en matèria de televisió i cinema signat pels ministres de cultura de la CEE. Si només fem documentals per deixar constància, malament rai. És imprescindible plantejar-se quin tipus de documental o de qualsevol altra producció televisiva ens convé fer, ja sigui només per a consum intern o també per a l'exportació.

Amb la quantiosa competència esmentada, si les produccions catalanes no estan prou ben fetes, tothom es decidirà per les produccions estrangeres. Dit amb altres paraules, per les nord-americanes i les imitacions, la qual cosa —com deia Passolini— és la forma moderna de perdre la cultura nacional.

Pel que fa a la televisió, és evident que això passa a Itàlia. La constant emissió de telefilms ianquis per les cadenes privades de TV ha creat uns hàbits i uns gustos entre els televidents fins al punt que la producció televisiva italiana (majoritàriament de la RAI) s'ha vist obligada a copiar i imitar els gèneres i els estils *made in USA*. La sèrie *El pop* de Damiano Damiani, que va ser presentada per la RAI en el *Prix Italia*, adopta el model narratiu nord-americà per a contar una història típicament siciliana. Sense entrar en els films, podem fer un repàs de la situació.

Maneres de fer televisió

Després de veure, entre Trieste i Sevilla (8-11 d'oc-

tubre), un centenar de productes televisius (documentals, dramàtics, musicals i informatius) d'arreu el món, es pot assegurar que la TV s'ha rovellat d'allò més. Llevat d'algunes excepcions —principalment britàniques— les maneres de fer televisió semblen estancades pel que fa a formes i continguts, malgrat que les noves tecnologies obrin noves vies de realització.

La televisió britànica, una excepció a Europa

/ Arxiu

La cinta *Tot és veritat*, del britànic Julien Temple, n'és l'excepció. Aquest jove realitzador de videoclips —autor, entre altres, del *Blu jeans* de David Bowie— ha fet un treball interessantíssim i, alhora, molt divertit sobre el futur que ens espera amb la proliferació de la televisió i el vídeo, amb un tractament de la imatge, però, que té en compte les aplicacions dels ordinadors i dels sintetitzadors al vídeo, sense oblidar els avantatges del cinema.

De la mateixa manera que el discurs publicitari dels espots en la televisió,

resulta sovint l'hegemònic i es converteix en el paradigma d'avantguarda a imitar per alguns gèneres de producció televisiva, els videoclips també comencen a imposar una sintaxi televisiva. Fins al punt que a la TV francesa, la qual no es caracteritza precisament per ser de les més agosarades, està experimentant la producció de notícies a l'estil dels videoclips, segons que va expli-

tat tractada i la complexitat dels temes, no abunda massa el periodisme que necessita certa recerca, el periodisme en profunditat i sense sensacionalisme, resultant d'una investigació.

Entre els casos que hi destaquen n'hi ha dos de francesos (de la primera i la segona cadena respectivament), *L'incest: els amors prohibits*, on donen la cara la majoria dels testimonis, i *Les sendes de la vergonya*, que explica la problemàtica dels exsoldats nord-americans a Vietnam; i un d'americà (de la TV pública) sobre els joves que practiquen l'arriscat art del *graffitti*, titulat *Guerres d'estil* (cal recordar que no fa gaire van absoldre als EUA uns policies que mataren a colps un jove negre que pintava *graffitti* al metro neoiorqués, la qual cosa és prohibida).

Cal esmentar també dos reportatges, l'un de la TV japonesa (*Els micos deformes ens ho advertixen*, que explica els efectes sobre aquests animals d'un blat d'importació amb les previsibles conseqüències per als éssers humans), i l'altre d'Alemanya Federal (*Bon dia capitalista*), en el qual els mateixos negres africans expliquen com s'ho veuen i què pensen dels turistes europeus. Tot el contrari es pot dir de la producció de TVE *Todo es ausencia*, realitzada pel director argentí Rodolfo Kuhn, que no aporta res de nou sobre els «desapareguts» a Argentina i que va emetre la primera cadena espanyola el passat 20 d'octubre.

Menys noticiarisme avorrit

Dels tipus i models de telenotícies de tot arreu destaquen tres grups —amb interinfluències— pel que fa a la forma/con-

car a Sevilla Christine Ockrent, redactora en cap i conductora del telenotícies d'Antenne-2.

L'actitud oberta a les innovacions i a la incorporació de les noves tecnologies, però, no ha de ser exempta d'una mirada crítica.

Poc periodisme d'investigació

Repasant els reportatges i els documentals escollits entre els millors de les televisions més bones de tot el món —que es van poder veure als festivals de Trieste i Sevilla—, es constata que, malgrat l'actuali-

tingut en tant que significat/significat polític: el d'informació interpretativa (ben representat per les segones cadenes d'Anglaterra i França, països amb tradició de periodisme rigorós), el d'informació d'estat (tan característic del ranci centralisme de França, Itàlia, Espanya i les seues primeres cadenes de TV) i el d'informació-espectacle (propi de les poderoses cadenes privades nord-americanes: ABC, NBC, CBS). Les altres TVs del món copien o imiten, amb millor i pitjor fortuna.

Pel que fa al català i a l'espanyol, exhibits en el festival de Sevilla, es pot dir que el *Telenotícies del vespre* (de TV3, Televisió de Catalunya) es situa a cavall entre la informació d'estat (?) i la informació-espectacle. Respecte a

FESTIVAL Y MUESTRA INTERNACIONAL DE PROGRAMAS INFORMATIVOS DE TELEVISION I FESTIVAL ET MARCHÉ INTERNATIONAL DE PROGRAMMES D'INFORMATIONS DE TÉLÉVISION 1st. INTERNATIONAL FESTIVAL AND MARKET OF TV NEWS PROGRAMMES

8/9/10/11 de Octubre Sevilla 1984

A Sevilla es pogueren veure productes televisius d'arreu el món

/ Arxiu

TD4, (Felipe Mellizo) de la segona cadena de TVE, es trobaria enmig de la informació interpretativa i la d'estat. Entre aquestes dues últimes característiques podria incloure's

també el *Miramar*, del Circuit Català de TVE a Sant Cugat.

Si tothom coincideix en el fet que cal seguir fent telediaris i fins i tot molts

més, i quasi només els professionals més capficats dubten que els telenotícies siguin avorrits, la qüestió important, aleshores, és quin tipus d'informatius convé fer ara ja i de quina manera convindrà fer-los. Tant se val si és perquè siguin menys ensopits o per por dels polítics que l'excés d'informació n'anulli les intencions (l'anomenat efecte de la narcotització).

O simplement perquè el futur dels informatius en TV —en rigor tota la televisió és informació— passa per aquells esdeveniments objectivament rellevants per la funció modificadora progressista de la realitat i no per la ritualització del poder, els poders o per la seva legitimació, mitjançant un periodisme menys superficial i menys domesticat que l'actual.

Calendari 1985

CALENDARI PER AL 1985

Imatges de ciutats valencianes en el segle XVIII i il·lustracions miniades del XVI

De venda en llibreries

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ